

2023-05-17 Nr. NV-1157

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-213 TAIS-23-2156(2)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2022 M. VASARIO 23 D. NUTARIMO NR. 148 „DĖL 2022–2030 METŲ PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS ŽEMĖS IR MAISTO ŪKIO, KAIMO PLĖTROS BEI ŽUVININKYSTĖS PLĖTROS PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKAITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas Data iš kalendoriaus	Žemės ūkio ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Svarstyti LRV posėdyje (B dalyje) ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Poreikis pakeisti 2021–2030 metų žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės plėtros programos (toliau – Programa) III skyriuje „Pažangos priemonių rinkinys“ nurodytus rodiklius sąlygojamas 2022 m. lapkričio 21 d. Europos Komisijos (EK) sprendimu patvirtintame *Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginiame plane* (toliau – SP) 2022 m. spalio 31 d. EK sprendimu patvirtintoje *Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo programoje* (toliau – ŽP) įtvirtintų faktinių rodiklių.

2022 m. pradžioje tvirtinant Programą buvo dar tik rengiami SP bei ŽP projektai, vyko derybos su EK, taip pat ne visi ES teisės aktai buvo patvirtinti. Rodiklių pavadinimai ir reikšmės buvo tvirtinamos preliminaros, su sąlyga, kad bus pakeistos (tuomet ŽŪM informavo, kad Programoje siektinos reikšmės bus peržiūrimos ir tikslinamos iki 2023 m. I ketv., kai visi ES teisės aktai patvirtinti ir bus baigtos derybos su EK). Programos rengimo metu prie kiekvienos pažangos priemonės buvo prognozuojami ir tam tikri veiklų paketai, kurie, atsižvelgiant į SP derybų rezultatus, keitėsi. ŽŪM pažymi, kad perdėliojus veiklas tarp pažangos uždavinių tikslinga koreguoti pačius rodiklius (tiek įtraukiant naujus, tiek naikinant jau neaktualius tam uždaviniui).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Priėmus nutarimo projektą būtų įgyvendintos Strateginio valdymo įstatymo nuostatos dėl nacionalinių plėtros programų rengimo žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės srityje, kartu užtikrintas Programos siektinų reikšmių suderinimas su EK patvirtintuose SP ir ŽP įtvirtintais rodikliais. Įvykdžius korektiškus ir pamatuotus rodiklius, bus siekiama įgyvendinti Nacionaliniame pažangos plane (NPP) įvardytą dešimties metų strateginę viziją.

Siūloma Programos III skyriuje „Pažangos priemonių rinkinys“ atlikti šiuos techninio pobūdžio pakeitimus:

Pažangos priemonėje „Nustatyti ir įdiegti į gamybą tvarios žemės ūkio gamybos ir perdirbimo principus, užtikrinant produktyvumą ir konkurencingumą vietos ir eksporto rinkose“:

- išbraukiami rodikliai: *Tautinio paveldo produktų skaičius* – rodiklis nėra orientuotas į pačių tautinio paveldo kūrėjų skaičiaus didėjimą, o į tautinio paveldo ir tradicinių amatų produktų populiarinimą, bus pasiekiamas tęstinėmis lėšomis ir yra įtrauktas į ŽŪM Strateginį veiklos planą; *Konsoliduotos valstybės informacinių technologijų infrastruktūros dalis, palyginti su visais valstybiniais žemės ūkio informaciniais ištekliais* – rodiklis yra valstybinio monitoringo, o ne šakinių institucijų objektas, ir bus įtrauktas į Valstybės informacinių išteklių stebėsenos sistemą;
- įtraukiami nauji rodikliai: *Bendrosios žemės ūkio politikos (toliau – BŽŪP) projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas* – bus remiamas jaunųjų ūkininkų įsikūrimas; *Kaimo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, sukurtų naudojantis BŽŪP parama* – bus remiamos investicijos į žemės ūkio produkcijos perdirbimą ir bioekonomikos verslus;
- koreguojamos šioje pažangos priemonėje esamų rodiklių formuluotės bei siektinos reikšmės.

Pažangos priemonėje „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias,

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje“:

- išbraukiami rodikliai: *Žemės, kurioje auginami tarpiniai pasėliai, ploto dalis nuo fiksuoto ariamosios žemės ploto 2020 m.* – tarpiniai pasėliai bus remiami ne iš pažangos, o iš tęstinių SP lėšų; *Žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami įsipareigojimai mažinti išmetamo amoniako kiekį, dalis nuo visų naudojamų žemės ūkio naudmenų* – rodiklis išbrauktas iš SP, todėl išbraukiamas ir iš pažangos priemonės;
- įtraukiamas naujas rodiklis: *Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą investicijoms, kuria prisidedama prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, taip pat prie atsinaujinančiosios energijos ar biologinių medžiagų gamybos, dalis nuo bendro ūkių skaičiaus* – bus remiamos tvarios investicijos į žemės ūkio valdas;
- koreguojamos šioje pažangos priemonėje esamų rodiklių formuluotės bei siektinos reikšmės.

Pažangos priemonėje „Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“:

- išbraukiami rodikliai: *Natūralių pievų buveinių, kuriose pagal agrarinės aplinkosaugos paramos principus palaikomos palankios sąlygos natūralių buveinių ir saugomų rūšių išsaugojimui, plotas* – bus įgyvendintas ne pažangos, o tęstinėmis SP lėšomis įgyvendinant ekologines sistemas (ekoschemas) „Europos Bendrijos svarbos natūralių pievų, šlapynių bei rūšių buveinių tvarkymas ir „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“; *Buvusių apleistų natūralių pievų, kuriose sudarytos sąlygos palankiai buveinių ir rūšių apsaugos būklei susiformuoti, plotas* – bus įgyvendinama ŽŪM SP priemonė „Negamybinės investicijos, susijusios su biologinės įvairovės, buveinių, kraštovaizdžių atkūrimu ir išsaugojimu“, kuria bus siekiama skatinti žemės ūkio veikla užsiimančius subjektus tvarkyti apleistas natūralias ir pusiau natūralias pievas bei šlapyne, atkuriant jų būklę ir sudarant sąlygas saugomoms rūšims bei natūralioms buveinėms išlikti. Minėta ŽŪM SP priemonė prisideda prie rodiklio *Su biologine įvairove susijusios investicijos ūkių, gaunančių BŽŪP investicinę paramą ir prisidedančių prie biologinės įvairovės išsaugojimo.* Kad nesidubliuotų, paliekamas vienas rodiklis;
- įtraukiamas naujas rodiklis: *Mišku apželdinta žemė. Plotas, kuriam skiriama parama miško įveisimui, agrarinės miškininkystės atkūrimui, įskaitant suskirstymą* – bus remiama miško priežiūra, apsauga, atkūrimas ir veisimas; koreguojamos šioje pažangos priemonėje esamų rodiklių formuluotės bei siektinos reikšmės.
- Projekte naujojo programinio laikotarpio 2023–2027 m. pradinės reikšmės žymimos 0, bet pastabose pateikiami artimiausių rodiklių iš Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos, su pereinamuoju 2 m. laikotarpiu iki 2022 m., rodiklių pasiekimai 2014–2022 m.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Projekte numatyti rodikliai bus pasiekti įgyvendinant ŽŪM Strateginio veiklos plano priemones.

STEBĖSENA

Projekte numatyti rodikliai bus stebimi perkeltant juos į pažangos priemones bei ŽŪM Strateginį veiklos planą, o valstybės institucijų ir įstaigų darbuotojams reikės stebėti rodiklius bei teikti ataskaitas apie jų įgyvendinimą.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas 10 darbo dienų buvo skelbiamas derinti su visuomene (tame tarpe ir tikslinėmis grupėmis – žemės ūkio sektoriaus socialiniais partneriais, kurie pastabų nepateikė), suinteresuotomis valstybės institucijomis. 2023-04-20 organizuotas pasitarimas su Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupe Programos keitimams aptarti.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas suderintas su Aplinkos ir Finansų ministerijomis dėl rodiklių pakeitimo, o su Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – dėl horizontaliųjų principų taikymo. Atsižvelgta į visas ministerijų teiktas pastabas. Atsižvelgta į Vyriausybės kanceliarijos Strateginio valdymo grupės pastabas, teiktas darbo tvarka pirminiam Projekto variantui.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Su ŽŪM sutarta, kad atlikus šį Programos keitimą, artimiausiais metais nebus daromi NPP pakeitimai dėl ŽŪM atsakomybei priskirtų NPP uždavinių ir poveikio rodiklių, netgi atliekant 2021-12-01 Vyriausybės protokoliniame sprendime (Dėl 2021–2030 metų Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos švietimo plėtros programos patvirtinimo) numatytą Plano poveikio rodiklių siektinų reikšmių ir suplanuotų finansinių išteklių joms pasiekti peržiūrą. Gavus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, siūlytina Programos projektą aptarti tarpinstituciniame pasitarime (II dalyje) ir, nesant esminių pastabų, svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas